

MINERALNA GUSTINA KOSTI KOD BOLESNICA SA RAZLIČITIM SEROLOŠKIM STATUSOM U SISTEMSKOJ SKLEROZI

Bojana Stamenković^{1,2}, Mila Bojanović^{2,3}, Sonja Stojanović^{1,2}, Valentina Živković^{1,2}, Jovan Nedović¹, Jelena Jovanović¹, Dragan Đorđević^{1,2}

¹Institut za lečenje i rehabilitaciju Niška Banja, Niška Banja, Srbija

²Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

³Klinika za uvo, nos i grlo, Klinički centar Niš, Niš, Srbija

Kontakt: Bojana Stamenković
Jug Bogdanova 26a, 18000 Niš, Srbija
E-mail: bojana.stamenkovic.70@gmail.com

Postoje kontroverzna mišljenja o tome da li je koštana gustina (KG, BMD - one Mineral Density) kod bolesnica sa sistemskom sklerozom (SSc) niža u poređenju sa zdravom populacijom. Cilj našeg istraživanja bio je da uporedimo KG u SSc sa onom u kontrolnoj grupi zdravih žena istih godina starosti, da utvrdimo povezanost KG i subsetsa specifičnih antitela, kao i da utvrdimo povezanost doze i dužine trajanja terapije glukokortikoidima i KG kod bolesnica sa SSc.

Istraživanjem je obuhvaćeno 59 žena u postmenopauzi sa SSc i 25 zdravih žena u postmenopauzi kontrolne grupe. KG je merena na lumbalnoj kičmi (L1-L4) i kuku (vratu femura) na aparatu Hologic u Institutu Niška Banja. Vrednosti su izražene u g/cm² i prema Tscor-u. Serološki testovi podrazumevali su određivanje ANA, ACA i ATA. Kod svih bolesnika određen je Valentinijev skor aktivnosti bolesti.

Nađena je statistički značajno niža KG kod postmenopauzalnih SSc bolesnica u poređenju sa kontrolnom grupom zdravih žena na kičmi i kuku (lumbalna kičma: $p < 0,0001$; vrat femura, $p < 0,0001$). Nije nađena razlika u BMD i Tscor-u na kičmi i kuku kod bolesnica sa SSc i +ACA, odnosno +ATA. Starenje je povezano sa padom koštane gustine na kuku (BMD: $r = -0,714$, $p = 0,001$; Tscore: $r = -0,705$, $p = 0,001$). Nađena je negativna korelacija između trajanja bolesti i KG na kuku, BMD: $r = -0,467$, $p = 0,038$; Tscore: $r = -0,455$, $p = 0,04$. Nađena je statistički značajna negativna korelacija srednjeg intenziteta između trajanja terapije GK i BMD na kičmi ($r = -0,350$, $p = 0,042$).

Bolesnice sa SSc imaju manju KG na kičmi i kuku u odnosu na zdrave žene. Nije bilo značajne razlike u koštanoj gustini kod SSc bolesnica sa različitim spektrom antitela. Starenje i duže trajanje bolesti su povezani sa većim gubitkom kosti na kuku, dok je dugotrajna upotreba GK povezana sa smanjenjem KG na kičmi. Nije nađena značajna razlika u povezanosti aktivnosti bolesti i koštane gustine kod ispitivanih bolesnica sa SSc.

Acta Medica Medianae 2017;56(4):108-113.

Ključne reči: mineralna gustina kosti, sistemska skleroza, antinukleusna antitela